

родове били изтребени чрезъ тая постъпка, недостойна за единъ ново-обърнатъ христианинъ. Простиатъ народъ, който се присъединилъ съмъ бунтовниците, биль отпуснатъ безнаказано⁷.

България, която се превърнала отъ езическа държава въ христианска, насконо станала елдорадо за различни религиозни апостоли, които поради всеобщия превратъ се надъвали да намърятъ тамъ привърженици⁸. На тъхните планове благоприятствувало многогодишното колебание на Бориса между Римъ и Цариградъ и произтеклото отъ това непостоянство въ изповедване на вѣрата.

Подобно на гърцитѣ, въ страната се скитали евреи, които отдавна имали мощнни общини въ Солунъ и особено при хазаритѣ и въ Кримъ; после арменски монофизити и особено павликяни, чието учение било пренесено въ Тракия отъ сирийски и арменски преселници. Петъръ Сикуль, който въ качеството на византийски пратеникъ въ 868 год. отишълъ въ арменска Тефрика, слушалъ отъ тамошните павликяни, че тѣ имали намѣрение да пратятъ свои едновѣрци въ България, за да накаратъ туземците да преминатъ отъ гръцкото християнство къмъ тъхното учение, като се осланяли на това, че християнската вѣра е нова и повърхностно познавана отъ туземците. Петъръ не пропусналъ случая да напише съчинение противъ манихейтѣ, запазено до сега и посветено отъ него на Иосифа, първия български епископъ. Но и между православните имало много неистински християни. Единъ свѣтски гръцъ, който покръстилъ мнозина, биль признать отъ българитѣ за измамникъ, жестоко наказанъ и изгоненъ. Гръцките попове проповѣдвали разни суевѣрия, напр., забранявали кѫпане въ срѣда и петъкъ, съмѣтали за грѣхъ да се яде мясо отъ такива животни, които били заклани отъ евнуси и т. н.⁹. Насконо следъ приемането на християнството Борисъ се скаралъ съ гърцитѣ и влѣзълъ въ преговори съ папата, защото наченалъ да се бои за църковната независимостъ на своята държава, понеже гърцитѣ не искали дори да дадатъ на българитѣ отදленъ епископъ¹⁰. Презъ августъ 866 година български пратеници се представили въ Римъ на папа Николай I и му предложили 106 въпроса досежно това, какъ трѣбва да си уредятъ живота по християнски. Нѣкои отъ тия въпроси сѫ прекалено наивни, напр., позволено ли е, както по-рано, да носятъ гащи (*femoralia*). Важенъ биль следниятъ въпросъ: принадлежи ли имъ правото да иматъ *патриарх*, на което папата отговарялъ уклончиво, че той за сега ще имъ изпрати само епископъ, за да разбере, какво е състоянието на страната. Наистина, презъ ноемврий сѫщата година двама епископи пристигнали въ България съ отговори на предложените въпроси. Последните сами по себе сѫ твърде интересни, понеже ни даватъ най-точни сведения за бита на българския народъ. Отъ тъхъ ние можемъ да почерпимъ необоримото, твърде важно известие, че владѣещиятъ неславянски народъ тогава още не е билъ слѣтъ въ едно съ подчинените славяни.

Заедно съ римските епископи въ България се явили и римски отреди; гръцките свещеници били изгонени отъ Бориса. Той желалъ да има архиепископъ въ лицето на епископа Формоза, ала папа Адрианъ II, приемникъ на Николай († 13 ноемврий 867 год.), поради лично недоброжелателство, не искалъ да се съгласи съ това предложение.

Борисъ поискълъ тогава дяконъ Марина, но последниятъ сѫщо така не харесалъ на папата (869). Когато подиръ това Адрианъ изпратилъ въ България архиепископъ Силвестра, последниятъ билъ веднага върнатъ назадъ